

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

למ.

עין משפט
גזר מצוה

(א) [לעיל לת. ע"ש].
 (ב) [מכאן פה: ז' טו].
 גיטין כג: ה"ב פ"ב: טו. קת.
 קט: חולין ק"ג: א. ג' ג'י
 ירושלמי ור"ף ק"ג: ז' טו.
 הראשון והשני (ד) ז' טו.
 (ה) מוספא רפ"ד, (ו) ז' טו.
 (ז) [לח: א.]. (ח) ז' טו.
 (ט) [ע"ע תוס' ז' טו. ג' ד"ה
 ר' יוחנן].

הגהות הב"ח

(א) במשנה ואומר אם
 עירובי כלי' וכן גמ':

מוסף רש"י

מערב אדם שני
 עירובין. דקטברי שמי
 קדושות הן. אחד חול ואחד
 יום טוב ולא דעיני חול
 והי י"ט (ביצה ג'). מתנה
 אדם על הכלכלה. לזה
 מילתא נמי הי' שמי
 קדושות. הינה לו כלכלה
 של פירות טבל ולא אחרת
 עשר מערב י"ט. וכן
 (ביצה לו: א) אין מגביהין
 תרומות ומעשרות ציורי.
 מעשר ציורי' כמלאי ואומר
 אם היום חול ולמחר קדש
 יהי אלו תרומה ומעשרות
 על אלו, ואם היום קדש אין
 דגברי טלוס ונתן ב"ן
 סמון. ולמחר חול ואומר
 קן אם היום חול ואמטול
 תרומה מאתמול וממנו
 קדש יהי אלו תרומה על
 הנה, ואם היום קדש
 ואמטול חול הרי נעשה
 תרומה מאתמול וממנו
 נשך נתקן (ביצה ג').
 שנהגין אותו היום.
 קדש ולמחר קדש.
 ז"ד הגדול אלוס מעובר ויהיו שני
 ימים טובים והוא ריך לך בראשון
 לז' אחד ובשני לז' אחד: מערב שני
 עירובין. ומניחן ציורי' זה לכאן וזה
 לכאן ואומר כו' דלעיל [לח:]. ולא הוודו
 לו חכמים. דקטברי קדושה אחת הן:
 מהנה אדם על הכלכלה. של טבל
 ציורי' ראשון של ר"ה ואומר אם היום
 חול תהא זו תרומה על אלו ואם היום
 קדש אין צדברי כלום דלין מגביהין
 תרומה ציורי' דשבות דרובין היא
 צמקת זינה' ולמחר אומר אם
 אתמול קדש והיום חול תהא זו
 שאמרתיה אתמול תרומה על אלו ואם
 היום קדש ואתמול חול כבר הכלה
 תרומה מאתמול ואוכל כלכלה
 המתקנת ומשיר תרומה: ולא הוודו

לא יטייל אדם. בשבת או ציורי' סמוך לחשיכה עד פתח מדינה כדי
 להתקרב למרחק להיות מזומן ליכנס כשהשחך מיד. אלמא אף על גב
 דהילוך גרידא עביד ולא אמר מידי אסור וגבי עירובי חיי צדיצורא
 הוה אסור משום הכנה בשמיקותא נמי הוה אסור: מוכחא מילתא.

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיכנס
 למרחק מיד הדר ביה ולא היא שמע ליה
 ולא הדר ביה התם מוכחא מילתא הכא לאו
 מוכחא מילתא היא אי צורבא מרבנן הוא
 אמרי' שמעתא משכתיא ואי עם הארץ הוא
 אמרי' חמרא אירכס ליה גופא אמר רב יהודה
 * עירב ברגליו ביום ראשון מערב ברגליו
 בשני עירב בפת ביום ראשון מערב בפת
 ביום שני עירב בפת בראשון מערב ברגליו
 בשני עירב ברגליו בראשון אין מערב בפת
 בשני שאין מערבין בתחלה בפת עירב בפת
 ביום ראשון מערב בפת ביום שני
 אמר שמואל * ובאותה הפת אמר רב אשי
 דיקא נמי מתני' דקתני * כיצד הוא עושה
 מוליכו בראשון ומחשיך עליו וגומלו ובא
 לו בשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו ורבנן
 דילמא התם * עצה טובה קמ"ל: מתני' ר'
 יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמה
 תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר
 (6) עירובי * בראשון למזרח ובשני למערב
 בראשון למערב ובשני למזרח עירובי
 ובראשון כבני עירי' ולא הוודו לו חכמים * ועוד
 אמר ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביו"ט
 ראשון ואוכלה בשני וכן ביצה שגוללה
 בראשון תאכל בשני * ולא הוודו לו חכמים ר'
 דובא בן הרכינס אומר העובר לפני התיבה
 ביו"ט של ר"ה אומר החליצנו ה' אלהינו את
 יום ראש החדש הזה אם היום אם למחר
 ולמחר הוא אומר אם היום אם אמש ולא
 הוודו לו חכמים: גמ' מאן לא הוודו לו
 אמר רב ר' יוסי היא דתניא * מודים חכמים
 לר"א בר"ה שהיה ירא שמה תתעבר מערב
 אדם שני עירובין ואומר עירובי בראשון
 למזרח ובשני למערב בראשון למערב
 ובשני למזרח עירובי בראשון ובשני כבני
 עירי עירובי בשני ובראשון כבני עירי ר'
 יוסי אומר אמר להן ר' יוסי אי אתם מודים
 * שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה
 שגוללה אתו היום קדש ולמחר קדש
 ורבנן

וכן ביצה שגוללה ביום ראשון. פי' לא הוודו לו שמתאכל חפציו בשני
 דקדושה אחת היא וצריכי צינה (דף ג'). דפרין למאן דגזר צינה
 משום משקין שזכו קשה דר' יהודה דהכא ארצבי יהודה דפ' חצית
 (שבת קמג). דתנן ר' יהודה אומר אם לאוכלין היוצא מהן מותר ומשני
 אמר ר' יוחנן מוחלטת השיטה לריך
 לומר היאה לחצית מחליף דהך דהכא
 אם היה מחליף לא היה מרווח כלום
 דרבנן ממחירי טפי והא דלמחר רבי
 יוחנן צפ' חצית (דף קמג): הלכה כר'
 יהודה היינו לפי מה שהיתה המשנה
 שניה דלמחר בהגזל עלים (צ"ק ד' טו):
 ולמאי דלפנינו ומנינו הלכה כר"מ
 ונלאו הכי אין סברא להפוך כאן כל
 הצבות ואין להאריך *:

מודים חכמים דר' אליעזר. תימה
 דסברת חכמים הפוכה
 ממה דקיי"ל כרז דספיק לעיל כד'
 זקנים דשבת יו"ט צ' קדושות הן
 וצ"י ימים טובים של ר"ה קיי"ל נמי
 כוונתה דגוללה צוה אסורה צוה והיינו
 אפכא מסבדת חכמים: * אתם
 מודים *י שאם באו עדים בו'. תימה
 לרצה דלמחר צפ"ק דצינה (דף טו).
 מתקנת רבי יוחנן זין זכאי שהמקין
 שיהו מקבלין עדות החדש כל היום
 כולו צינה שרי ופי לא נתלכו ר' יוסי
 ור' יהודה אלא בזמן שזהמ"ק קיים ולא
 לדורות וי"ל דנפקא מינה אף על גב
 דפליגי צא"י בזמן שזהמ"ק קיים
 כמשמע דלישנא דקמי שקה ירא
 שמה לתעבר מ"מ נפקא מינה
 פלוגתמיהו גבי לאחר חורבן לצני צבל
 דהא דקאמר רבה מתקנת ריב"ז
 צינה שריא היינו דוקא לצני א"י
 כדקמי התם צדידא הא לן והא להו
 לפי שיש להם היכירא שזמנתה להן
 המנהגה אחר חורבן שני מקבלים
 עדות כל היום אצל שני צבל שלא
 נשתנה להם המנהג דלעולם עושין צ'
 ימים צינה אסורה דכמו שזמן
 שזהמ"ק קיים היה נמשך להם צ' ימים
 קדושה אחת הוא הדין לאחר חורבן
 דלין ניכר להם שום שינוי זין קודם
 חורבן זין לאחר חורבן והא דקאמר
 לקמן וכן היה רבי יוסי אופר צ' רבא
 ימים טובים של גליות וימי פשע רבא
 דה"ק וכן היה רבי יוסי אומר בשני
 ימים טובים של ר"ה צגולה לאו היינו
 אליבא דרבה דלדידיה עיקר פלוגתמיהו
 בהכי אלא רבא לטעמיה דלמחר פ"ק
 דצינה (דף טו): אף מתקנת ריב"ז וליך
 צינה אסורה דמי לא מודה ריב"ז שם

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שהות
 ביום כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שאע"פ שידעין
 שלא יקדשוהו היום אלמא קדושה אחת היא שאע"פ שצטלה תקנתא
 ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא
 בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות ויובגין אותו היום קדש
 כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו
 וז"ל

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שהות
 ביום כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שאע"פ שידעין
 שלא יקדשוהו היום אלמא קדושה אחת היא שאע"פ שצטלה תקנתא
 ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא
 בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות ויובגין אותו היום קדש
 כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו
 וז"ל

צה א ב מ"י פ"ח מהל'
 עירובין הלכה ט
 טו"ע פ"ח ס"י מ"ח ספיק
 ז':
 צו ג מ"י ט"ז הלכה ה
 טו"ע ט"ז ס"א:
 ד [מ"י פ"ח מהל' יו"ט
 ה' כל טו"ע פ"ח ס"י
 מקי ספיק ה' יסמן מר
 ספיק א']:

רבינו חננאל

לא יטייל אדם על פתח
 מדינה כדי שחשך ויכנס
 הרחוק, מיד הוה הדר
 ביה. ורחיקין לא לעולם
 הוה שמיעא ליה הא
 מתניתא (הוה) [ולא] הדר
 ביה, דאמר התם מוכחא
 מילתא דאדעתא דהכי
 מיטיל ולפיכך אסור. אבל
 הכא לא מוכחא מילתא,
 (דצורבא) [דאי צורבא]
 מרבנן הוה האי דאדיל
 ויתב התם מאן דהוי
 ליה א' שפעתא משכתיא,
 ואתא הכא לעיניו בה.
 אי עם הארץ [היא]
 ואתא אירכס ליה *
 ואתא הכא לאדורה.
 גופא אמר רב יהוד'
 עירב ברגליו בראשון
 מערב ברגליו בשני. עירב
 בפת בראשון מערב בפת
 בשני. עירב (ברגליו)
 [בפת] בראשון מערב
 (ביצה) [ברגליו] [ב]שני.
 עירב (בפת) [ברגליו]
 בראשון אינו מערב בפת
 בשני. לפי שאין מערבין
 בתחילה ביום השיני.
 עירב בפת בראשון מערב
 מערבין בשני אלא בפת
 ובאותו הפת. אמר רב
 אשי מתני' נמי דיקא שאין
 מערבין בשני אלא בפת
 שעירב בו בראשון, דתנן
 כיצד הוא עושה מוליכו
 מערבין בשני אלא בפת
 יהודה אומר ראש השנה
 שהיה ירא שמה תתעבר שני
 עירובין, ואומר עירובי ואי
 הראשון למזרח ושני
 למערב כו'. ור' יוסי אומר.
 אמר להם ר' יוסי אי
 אתם מודים שאם באו
 עדים מן המנחה ולמעלה
 שנהגין אותו היום קדש
 ולמחר קדש. תנה א"ג.
 דנתעבר החדש תרווייהו
 קדושה אחת היא.

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שהות
 ביום כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שאע"פ שידעין
 שלא יקדשוהו היום אלמא קדושה אחת היא שאע"פ שצטלה תקנתא
 ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא
 בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות ויובגין אותו היום קדש
 כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו
 וז"ל